*І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО*

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740 Тел. в Ню Йорку: BArclay 7-4125

РІК LXV. Ч. 217. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 11-го ЛИСТОПАДА 1958 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 11, 1958 No. 217. VOL. LXV

РОКЕФЕЛЛЕР, КЕННЕДІ І ДЖАНСОН НЕ ХОТЯТЬ КАНДИДУВАТИ В 1960 НА ПРЕЗИДЕНТА

Каракас, Венесуеля. — Нелсон А. Рокефеллер, обраний в останніх виборах губернатором нюйоркського стейту від республіканської партії, заявив після свого прибуття сюди, що його перемога у виборах не є ніякою конкуренцією чи загрозою для Ніксона в його евентуальній кандидатурі на президента. Водночас із цим Рокефеллер підкреслив, що він сам не має ніяких плянів, щоб в 1960 році кандидувати на президента. Свій вибір на губернатора нюйоркського стейту вважає Рокефеллер доброю і великою нагодою виконати певну службу для народу і його добробуту. Тому теж поза виконанням своїх обов'язків, як губернатора, він не має ніяких інших аспірацій. Склав цю заяву Рокефеллер після свого приїзду до Венесуелі, де він разом із своєю дружиною плянує відбути вакації у своїй тамошній посілості. Якщо йде про взаємини ЗДА і південної Америки, то Рокефеллер заявився за якнайтіснішою співпрацею ЗДА з південноамериканськими державами. Рокефеллера — після його приїзду до Каракасу, вітали дуже дружньо не тільки представники венесуельського уряду, але теж і громадянства та преси. Як повідомляють з Вашингтону і Джансон Ситі, не підтвердили своїх плянів щодо кандидування на президента в 1960 році такі називані востаннє здогадні кандидати, як демократичний сенатор Джан Ф. Кеннеді та сенатор Линдон Б. Джансон, провідник демократичної більшости в Сенаті. Обидва і Кеннеді і Джансон заявили, що вони не мають ніяких амбіцій чи аспірацій, щоб кандидувати на президента, стверджуючи разом із цим, що про такі справи ще взагалі завчасно говорити. Відмовляючися від кандидування на президента, Линдон Б. Джансон критикував през. Айзенгавера й інших республіканських провідників за те, що вони, зазнавши поразки у виборах, зараз же проголосили започаткування кампанії до виборів 1960 року.

Президент пропонує допомагати Азії приватними фондами

Такома, Вашингтон. — Президент Айзенгавер мав в понеділок 10 листопада промовляти на Конференції представників держав Східньої і Південно-східньої Азії, які творять так званий Плян Кольомбо і заявив, що поширення американської допомоги тим 18-ом державам може відбуватися при допомозі приватних американських інвестицій. Згідно з урядовими інформаціями Президент мав запевнити ті держави, що вони не повинні боятися, щоб із тісі приватної американської допомоги виникла нова експлюатація, яка давніше, під час колоніяльної доби, завжди йшла в парі з чужоземною фінансовою допомогою. В понеділок Айзенгавер промовляв на зборах представників держав Пляну Кольомбо в Сіятел, Вашингтон.

Під час протисовєтської демонтрації в Ню Йорку заарештовано 12 осіб

Ню Йорк, Н. И. — 7-го листопада в Ню Йорку перед будинком делегації до Об'єднаних Націй відбулася протисовєтська демонстрація під час того, як в будинку відбувалося прийняття з нагоди 41-річниці комуністичної революції. Маніфестували мадярські втікачі, підтримані українцями. Під час демонстрації кидано камінням на будинок, стараючись вибити вікна, але це не вдалося, бо проти 500 демонстрантів виступив відділ поліції, який не дозволив зблизитися відповідно до будинку. Два поліцисти мусіли піти до шпиталю, бо були легко поранені, а 12 демонстрантів заарештовано. Кінна поліція відтиснула демонстрантів до 5-ої авеню. Поліція заарештувала тих, яких уважала за провідників демонстрації. Між ними було 11-ох мадярських втікачів і Олег Кейкуатов.

Кастро встановив 30-годинне перемир'я

Гаванна, Кубинська Республіка. — 9-го листопада провідник куб. повстанців погодився на 30-годинне перемир'я на те, щоб можна було спокійно виїхати 25 пасажирам, які були на літаку що його захопили кубинські повстанці ще 4-го листопада. Це перемир'я тривати має від півночі з неділі на понеділок до 6-тої години вранці у вівторок 11-го листопада. Під час того захоплені повстанцями пасажири вийдуть із району повстанців до району контрольованої урядовими військами. 8-го листопада на передмісті Гавани прийшло було до бою між урядовими військами та повстанцями Фіделя Кастра, які забарикадувалися були в одному будинку. Після одногодинної облоги вбито трьох повстанців та забрано машинові кріси, пистолі, ручні гранати і багато амуніції. Недавно повстанці Фіделя Кастра захопили були багато зброї й амуніції в касарнях в Альто Сонґо недалеко Сантіяґо де Куба. Кастро заявив, що його рух не є відповідальний за те, що розбився був літак у Престоні в Східній провінції, спричиняючи смерть 27-ох осіб. Він висловив надію, що можна втримати приязні відносини між ЗДА і збройними силами повстанців.

РОМАН КУПЧИНСЬКИЙ ОБРАНИЙ НА ГОЛОВУ СПІЛКИ УКРАЇНСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ АМЕРИКИ

Ню Йорк. — Ред. Роман Купчинський, останній довголітній голова Товариства Письменників і Журналістів ім. Івана Франка у Львові (ТОПІЖ), був однодушно обраний на голову реактивованої Спілки Українських Журналістів Америки (СУЖА) на зборах цієї організації, що відбулися минулої суботи, 8-го листопада, в місцевому Українському Народному Домі. Збори, в яких взяло участь 19 із 50 запрошених активних журналістів, відкрив ред. Роман Купчинський, а проводила ними обрана президія, з д-ром Матвієм Стаховим, як головою, та ред. Романом Ільницьким, як секретарем. На початку приявні вшанували пам'ять померлих від часу останніх загальних зборів Спілки в 1952-му році видатних українських журналістів у цій країні: д-ра Луки Мишуги, Івана Дубинця, Володимира Лотоцького, Остапа Павлов-Білозерського та Юрія Тищенка. Огляд історії та передісторії Товариства Українських Журналістів Америки (ТУЖА), яке на цих зборах перейменовано на Спілку Українських Журналістів Америки (СУЖА) подав ред. Іван Кедрин-Рудницький, відчитавши протоколи двох останніх сходин Ініціятивної Групи в 1951 і 1952 рр. та подавши загальний перебіг Установчих Зборів 20-го грудня 1952-го року. З усіх цих заходів збереглись докладні записи, включно з невеликою касою. З різних причин, зокрема в наслідок затяжної недуги і опісля смерти першого голови Т-ва сл. п. д-ра Луки Мишуги, Т-во не проявляло діяльности. Тепер Т-во і його діяльність відновлено відчуваючи брак організації журналістів в Америці, яка може виконати поважні завдання не тільки в ділі репрезентації, але й різних маніфестаційних та ділових виступів. Відчитано й прийнято в принципі статут. Внесено в нього поправку, що на засіданнях новобраної Управи буде завжди „кворум", якщо приявних буде найменше три члени, а всі дістануть повідомлення на найменше тиждень перед засіданням. Переведено жваву дискусію. На пропозицію Комісії-матки в складі: ред. Я. Чиж, ред. Р. Купчинський і ред А. Драган обрано нову Управу в такому складі: голова — ред. Роман Купчинський, заступники голови — д-р Матвій Стахів і ред. Антін Драган, секретар — ред. Іван Кедрин, скарбник — ред. Лев Лепкий, два члени Управи — ред. Роман Ільницький і п-ні Ольга Кузьмович. Контрольна Комісія: ред. Ярослав Чиж, д-р Микола Шлемкевич і ред. М. Вособійник. Товариський Суд: проф. Іван Вовчук, Людмила Івченко і д-р Григор Лужницький. Голова верифікаційної Комісії — ред. Богдан Кравців. — Збори СУЖА вітав від імені Асоціяції Української Католицької Преси ред Роман Данилевич, висловлюючи бажання та надію тісної співпраці між цими двома організаціями. До часу встановлення окремої адреси Спілки в усіх зв'язаних з нею справах слід звертатись до її секретаря ред. Івана Кедрина-Рудницького на адресу „Свободи".

Українські ветеринарні лікарі східніх стейтів відбули зустріч

Ню Йорк. — Об'єднання Українських Ветеринарних Лікарів, Відділ Схід, відбуло тут минулої суботи, 8-го листопада, у приміщеннях Народного Дому свою 6-ту з черги товариську зустріч з відповідною науковою і товариською програмою. Зустріч відкрив, вітаючи приявних, голова Відділу д-р Є. Гіль, а з короткими доповідями і привітами виступали: голова Об'єднання д-р Іван Білоскурський (стаття якого про ролю ветеринарного лікаря в охороні людського здоров'я надрукована на іншому місці в цьому числі „Свободи"), д-р Вол. Копач, д-р Роман Барановський, повернулий недавно із совєтського заслання д-р Теодор Мамчур, проф. Княжинський та інші. Від УВАН вітав зустріч її голова проф. Мих. Ветухів, а від Т-ва Українських Інженерів його голова інж. Іван Жуковський. Були теж привіти від Головної Управи Об'єднання Українських Ветеринарних Лікарів у Шикаго і від Відділу в Дітройті. Ввечері була мистецька програма, в якій виступали артисти Ірина Кондра та Анатоль Радванський (при акомпаніяменті проф. Зої Маркович) та чоловічий квартет „Дзвони". Продовження зустрічі відбулось другого дня в неділю 9 листопада в домі д-ра Володимира Копача, де проф. Княжинський прочитав свою доповідь про завдання ветеринарних лікарів у майбутній українській державі.

У Филаделфії відкрито виставку творів образотворчих мистців

Филаделфія. — В суботу, 8 листопада у великій залі Пластового Дому у Филаделфії була відкрита виставка творів филаделфійських образотворчих мистців, членів Об'єднання Мистців в Америці. Виставку відкрив проф. Петро Андрусів, представляючи досить численно зібраній публіці мистців, які беруть участь у виставці. У виставці бере участь сім мистців і виставлено 51 мистецький твір. В головній мірі виставлені праці відомих майстрів, передусім проф. Андрусева, Богдана Мухіна і Петра Мегика. Андрусів виставляє три олійні картини, одну історично-релігійну під назвою „Під Почаєвом", на тему відомої пісні про чудо під Почаєвом, два пейсажі, як теж 29 кольорових ілюстрацій до книжок. Петро Мегик виставив п'ять олійних картин, два рисунки і темперу на мурі. Богдан Мухін — мистець великого розмаху і потенції. На виставці багата висловом голова Шевченка, різьблена у мармурі, далі акт у бронзі, як і дві різьби у воску. На виставі теж фотознимки із недавно виконаної мистцем великої праці в церкві у Сейлем, Ореґон. З молодших мистців заступлений Степан Рожок, який видатно розвивається з нахилом до модерністичної манери. Наталія Стефанів виставляє дві олійні картини темперу і кераміку. Дуже відрадним явищем є участь у виставці двох зовсім молодих мистців, які становлять доріст филаделфійського мистецького колективу. Це Роман Василишин і Олександер Громич. Громич виставив лише одну різьбу в мармурі під назвою „Студія акту". Василишин — це абсольвент мистецької школи, він дав тринадцять експонатів. Це олія, рисунок, дереворит, кольоровий дереворит і кольорова літографія, офорт, а теж різьба в гіпсі, дереві і камені. Виставка триває до неділі 16-го листопада ц. р.

● **Найстарший сенатор-демократ** Теодор Ф. Грін, голова Сенатської Комісії Закордонних Справ, заявив після виборів, що його комісія в наступному Конґресі, як і досі не вестиме однопартійної політики у відношенні до закорд. політики.

● **У Західній Німеччині** арештовано 37-ох найвидатніших комуністів. Арештування переведено одночасно в різних краях і містах Німецької Федеративної Республіки і становить найважчий удар по комуністичній партії від часу її заборони.

ВРЯТОВАНИЙ ПРОВІДНИК АРКТИЧНОЇ ЕКСПЕДИЦІЇ

Провідник наукової 20-членної експедиції Джордж Чіжановіч (направо), який перебув кілька днів на плаваючій кризі недалеко Північного бігуна, а після врятування прибув на летунську базу в Массачусетс. На фото його вітає брат Алекс.

Над Атлянтиком сталась нова велика летунська катастрофа

Лісбона — Великий, пасажирський літак із 30 пасажирами, в тому числі шістьма американцями, та залогою з шістьох осіб, був примушений негайно осісти на хвилях Атлянтику за 180 миль на захід від північно-африканського побережжя. Літак відлетів в минулу неділю о г. 12.30 з столиці Португалії Лісбони до Бразилії, маючи за першу ціль острів Мадейра. В три чверті години пізніше наспіло радіо-повідомлення про поважні труднощі, що їх літак має з моторами і що він, мабуть, осяде на океані. Негайно вислані літаки й кораблі на місце катастрофи покищо не знайшли слідів літака. Море було в тому часі досить бурхливе, хвиля доходила до шести стіп висоти. Крім американців, пасажирами були німці, бельгійці, французи і португальці, а між членами залоги були англійці.

ЗДА підписали договір про сприяння продукції атомової енерґії в Европі

Брюссель. — З'єдинені Держави й Европейська спільнота атомової енергії (т. зв. Евратом) підписали в минулу суботу 8 ц. м. договір про тісну співпрацю в ділянці добування атомової енергії в Европі для її мирних цілей. ЗДА зобов'язались дати Евратомові довготермінову позичку у висоті 135,000,000 долярів та постачати ураній протягом 20 років. Дослідна програма вимагає 100,000,000 дол., на що складуться однаково американські фонди, як фонди країн, які становлять Евратом. Найпершим завданням цих дослідів є осягнути можливість продукувати атомову енергію дешевшим коштом, ніж тепер це можливо, бо тільки тоді атомова енергія може бути застосована в промислі

Міжнародна публіка подивляла українську пісню і танець на Жіночій Виставці

Ню Йорк. — Тисячі осіб усіх походжень та з усіх кінців світу подивляли українську пісню і український народний танок, що були включені в окрему українську програму на Міжнародній Жіночій Виставці у величезній залі Арморі при 34-ій вулиці минулої суботи, 8-го листопада ввечері. Програму започатковано американським гимном, після чого п. Олена Лотоцька, голова Союзу Українок Америки, сказала промову, а хор з церкви св. Хреста на Асторії, під диригентурою п. К. Лиска, відспівав кілька пісень. Крім того група бандуристів під проводом п. В. Юркевича відспівала дві пісні при звуках бандур, а група танцюристів під проводом пані Олени Оприско продемонструвала народні танки. Пояснення до програми давала п. Анастазія Бродин. Перед програмою відбулася перекуска для запрошених гостей, що вже теж увійшло в звичай щорічних програм. Української публіки було дуже багато. Виконавців нагороджувано рясними оплесками. Виставка закінчилася в неділю 9 листопада.

У Ню Йорку відбулося відкриття виставки Пластової Преси і Видань, у Филаделфії відкрито Пластову Бібліотеку

Ню Йорк. — Заходом окремого ініціятивного комітету, очолюваного місто-головою Крайової Пластової Старшини у ЗДА Зеноном Корчинським, започатковано в неділю дня 9-го листопада Місяць Пластової Преси. З цього приводу влаштовано у великій залі Українського Народного Дому у Ню Йорку виставку пластової преси і видань, що їх на протязі останніх п'яти років було 52 періодичних і понад 50 неперіодичних книжкових. Відкриття виставки відбулося о 12 годині вполудне для пластової молоді, згуртованої у Пластовій Станиці Ню Йорку і для старшого громадянства. Окремі два столи на виставці були призначені для Пластових виховних журналів — щомісячного часопису для юнацтва „Готуйсь" і журналу для юнацтва „Молоде Життя". Відкрив виставку пл. сен. Зенон Корчинський, після чого коротку доповідь про завдання виховної пластової преси виголосила Леся Храплива, редакторка журналу „Готуйсь". О 7-ій годині вечора цього ж дня відбувся Товариський вечір для представників старшого громадянства і Пласт-Прияту та пластового сеньйорату. Інформативну доповідь про „Пластунів і їх пресу" виголосив редактор „Молодого Життя" Богдан Кравців і низку фільмів з пластового життя, зокрема із Ювілейної Пластової Зустрічі 1957 року, висвітлив інж. Михайло Пежанський. Цього ж самого дня о год. 3.30 по полудні у Пластовому Домі у Филаделфії відбулося відкриття пластової бібліотеки створеної заходами гуртка ст. пластунок і сеньйорок „Чортополохи". Відкрив виставку станичний Пластової Станиці у Филаделфії Володимир Масюк і доповідь про значення бібліотек і збирання книжок, як теж про завдання пластової бібліотеки як культурного осередку для Молоді виголосив ред. Б. Кравців. На дальшу програму відкриття Пл. Бібліотеки склалися привіти і слово бібліотекаря цієї ж бібліотеки п-ні Марії Кохановської-Щуки.

У ЖЕНЕВІ ПОЧАЛАСЬ КОНФЕРЕНЦІЯ ПРО ЗАБЕЗПЕКУ ПРОТИ НЕСПОДІВАНОЇ АТАКИ

Женева. — В понеділок 10 листопада ц. р. почалась у Женеві — поруч із конференцією про припинення атомових експериментів, яка почалась 31 жовтня ц. р., — конференція про забезпеку проти несподіваної атаки. У проводі американської делегації стоять Вільям С. Фостер, професор Юрій Кістяківський і ген. Отто П. Вайленд. Так само в кожній з чотирьох інших західніх делегацій — Англії, Канади, Франції і Італії — знаходиться високий старшина. Головою совєтської делегації є перший заступник міністра закордонних справ Васілій Кузнєцов, а крім нього членами делегації є ген. Анатоль Грізов, Г. В. Романов і Іґор Усачев. Крім совєтської делегації, у конференції беруть участь представники Польщі, Чехословаччини, Румунії і Альбанії. Прибувши до Женеви, Кузнєцов склав перед журналістами заяву, що Совєти зв'язують конференцію про забезпеку проти несподіваної атаки з політичною конференцією про припинення атомових дослідів. За пресовими коментарями, таке совєтське становище може довести відразу до спорів між західньою і східньою делеґаціями, бо Захід стоїть на становищі, що це суто технічна, фахова військова конференція, подібна до конференції атомових фахівців, яка відбулась літом цього року в Женеві. Призначення Кузнєцова головою конференції зустрінуто на Заході прихильно, як доказ, що Совєти прив'язують до тієї конференції поважне значення. Час тривання тієї конференції обраховують на яких 5 тижнів. Західні держави погодились на участь у конференції представників Польщі, ЧСР, Румунії й Альбанії, але застереглись в окремій ноті, що її передано в Москві в минулу суботу 8 ц. м., що вони не признають принципу „паритетности" держав, тільки фахової придатности делеґатів. На Женевській конференції розглядатимуть всі зголошені дотепер в минулих роках проєкти про забезпеку проти несподіваної атаки, почавши від пропозиції Айзенгавера про „відкрите небо", себто інспекцію летунством, як теж пропозиції про встановлення радарних станиць та контрольно-інспекційних пунктів в великих портах, на вузлових стаціях і летовищах. Порозуміння у справі забезпеки проти несподіваної атаки було б величезним відпруженням у міжнародній політичній атмосфері — твердять пресові коментарі.

Совєти продовжують атомові вибухи, злегковаживши резолюцію ОН

Женева. — Не вважаючи на резолюцію Ґенеральної Асамблеї ОН, яка поручала припинити всякі ядрові експериментальні вибухи під час тривання Женевської конференції в цій справі, Совєти продовжують серію таких вибухів. Ствердив це през. Айзенгавер у своїй заяві, проголошеній в минулу п'ятницю 7 ц. м. Покликавшись на відомості від американської державної Комісії Атомової Енерґії, він розкрив факт переведення нового атомового вибуху, цим разом в південно-східній частині Совєтського Союзу, а не в північно-підбігуновому обширі. З уваги на таке становище СССР — З'єдинені Держави застереглили собі в кожному часі перервати теперішній „мир", в якому вони не переводять вибухів, і відновити вибухи. Однаково в тій заяві Президента, як і в заяві державного секретаря Доллеса на пресовій конференції з минулої п'ятниці не сказано, що ЗДА відкликують свою заповідь з 22 серпня ц. р. щодо припинення вибухів від 31 жовтня ц. р., коли почалась Женевська конференція, і щодо підписання відповідного договору на один рік. З свого боку, під натиском Заходу Совєти „поступились" вже настільки, що заявились у принципі згідними допустити на територію СССР американців і англійців з апаратами для „підслуху" атомових вибухів, якщо ЗДА й Англія допустить на свою територію совєтських громадян з такою самою контрольною місією. На понеділок 10 ц. м. заповіджено нове засідання Женевської конференції про припинення атомових вибухів.

МОСКВА СВЯТКУВАЛА РОКОВИНИ РЕВОЛЮЦІЇ БЕЗ ВЕЛИКОГО ШУМУ

Москва. — В минулу п'ятницю 7 листопада були 41-ші роковини жовтневої революції. З цієї нагоди, як щорічно, відбулась на Червоній площі в Москві військова парада, яка проте у цьому році мала куди скромніші розміри, ніж в минулих роках. Дефіляду приймав і єдину промову виголосив військовий міністер маршал Родіон Маліновський, промова якого була теж скромніша: він більше говорив про господарські і культурні „осяги" комунізму, ніж про „західних імперіялістів". У поході взяло участь коло 50,000 осіб. Найбільше було портретів Леніна і Хрущова.

В АМЕРИЦІ

● **2,500 тонновий** підводний човен „Ґровлер", який може вистрелювати керовані ракети, мусів виплисти на поверхню води і прибитися до Портсмуту, Ню Гемпшир, бо завважали, що у його рурі, внаслідок якогось дефекту просочувалась вода.

● **Президент Товариства Дестиляторів** Р. Е. Джойс заявив, що споживання міцних спиртових напоїв в ЗДА становить коло 5 кварт на особу — на 35% менше як в часах перед „сухим законом". Р. Е. Джойс признав, що понад 60,000,000 американців споживають спиртові напої в поміркованій кількості.

● **Голова Американського Лікарського Товариства** д-р Ґуннар Ґундерсон, промовляючи на зборах товарист. ґеронтологів, сказав, що не повинно бути „примусового віку" для відходу на емеритуру, і що здорова людина повинна працювати так довго, як сама того хоче. Це неправда — заявив він — що старші люди менше продуктивні, як дехто думає. Продуктивна праця — це частина дійсного життя, і тому хто хоче жити, той мусить творчо працювати.

● **83-річний політик-ветеран**, член демократичної партії в Бостоні, Джеймс М. Кирлі перебув важку операцію шлунка саме перед закінченням виборів. Він прокинувся аж у ранці наступного дня після виборів, і першим його запитом було: хто виграв. Довідавшись про перемогу демократів, він закліпав очима і знову заснув.

У СВІТІ

● **У муринській республіці Ґані** зобов'язано вчителів усіх шкіл двічі денно приводити учнів до присяги на вірність батьківщині. У даному розпорядженні сказано, що дітям треба защеплювати патріотизм і виховувати їх у державницькому дусі.

● **Д-р Паольо Венчерутті**, лікар у Венеції, є особостим приятелем і лікарем нового Папи. Чи захоче Папа призначити своїм лікарем когось із професорів в самому Римі — невідомо. Д-р Венчерутті, з очевидним натяком на статтю професора Ріккарда Лізі про перебіг останньої недуги Пія XII, заявив, що „ніяких лікарських таємниць щодо здоров'я Папи Івана XXIII не має". За останніх п'ять років кардинал Ранкаллі лише кілька разів хворів на легку перестуду. Папа має 77 років.

● **Учений д-р Ванґ Чіґшіянґ**, який утік з комуністичного Китаю на Формозу, привіз вістку, що комуно-китайський уряд користується послугами трьох китайців, які вивчали в Каліфорнійському Інституті технології і тепер підготовляють випуск першого китайського штучного сателіта Землі. Випуском свого власного сателіта Пейпінґ хоче підвищити свій престиж в очах китайського і всіх інших азійських народів.

● **Італійська поліція** знайшла 200 пістоль і багато амуніції серед уламків сменського двомоторового літака, який розбився при невиясненних обставинах за 70 миль на північний схід від Риму. Всі вісім осіб, що були в тому літаку, згинули.

● **Один з найпопулярніших мадярських** письменників, Паль Сабо, піддався теророві партійної верхівки і вмістив у комуно-мадярській пресі статтю-заяву, в якій запевняє, що він „завжди вірив у соціялізм" і що його „помилки" треба йому вибачити, бо він — тільки людина. Нагінка на письменників і взагалі інтелектуалістів на Мадярщині триває.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

РЕАЛЬНА ЗАГРОЗА СВІТОВІ

Між польськими і чеськими комуністами кружляє — пишуть газети — дотеп: „Спасибі Марксові, що між нами і Китаєм є совєтський сателіт". У цій саркастичній заввазі криється ніби острах европейських комуністів перед щораз більшою ролею Пейпінґу в світовому комуністичному русі, при чому польські й чеські комуністи не виключають, що Совєти можуть колись опинитися в такому відношенні до Китаю, як Варшава і Прага до Москви. Очевидно, ще далеко до того, щоб Москва попала в залежність від китайських комуністів, яким вона вирішально допомогла прийти до влади і які сьогодні залежать від совєтського військового постачання, совєтських машин і матеріялів. А втім, китайський комунізм це наче той вихор, що його московські большевики необережно випустили з мішка. Генрі Н. Тейлор з часописного концерну Кріпса-Говарда кілька днів тому в міркуваннях на цю тему твердив, що „багато знавців комунізму важають, що Росія тепер не менш стурбована Китаєм, як Вашингтон".

Якщо дійсно між Москвою і Пейпінґом назріває дисонанс, то зовсім з іншої причини, ніж та, яку невдало пророкувала Англія — що комуністичний Китай стане впоминатися за „своїх" азійців — монголів, бурятів, туркменів й інші народи й племена, уярмлені Совєтами, і що Китай стане витискати комуністичну Росію з Далекого Сходу і від Тихого океану. Це покищо музика дуже далекої майбутности. Покищо цілі Москви і Пейпінґу тотожні: поширення комуністичної влади скрізь, де можливо. Пейпінґ підтримує Москву в її суворому правлінні над европейськими сателітами, ще й підбурює її проти Тіта, а Москва дає Пейпінґові всебічну підтримку в його атаках проти Америки в західній частині Тихого океану та в його амбіції пролізти до Об'єднаних Націй. Назріваючий, якщо вже не наявний дисонанс має інше підложжя: напасливість і непогамованість характеру комуно-китайського імперіялізму, який поважно загрожує вибухом великої війни. Як твердять західні політичні аналітики, Москва нині більше боїться війни, ніж Пейпінґ. Причина проста: китайські комуністи не вірять, щоб Америка застосувала атомову зброю супроти Китаю, де на велетенських просторах живе 600 мільйонів злидарів, і тому не бояться її. Тіто, який, мабуть, таки є найкращим знавцем своїх різнонаціональних співпартійців, закинув одверто й публічно Мао Тсе-тунґові, що тому китайському ватажкові ні трішки не залежить на житті трьох сот мільйонів китайців, які вигинули б у війні, бо все таки ще 300 мільйонів залишилось би! Москва такими цифрами не орудує. Війна означає для неї не тільки негайне знищення всіх осередків важкого й воєнного промислу, але й визвольний зрив у сателітах та в самому СССР, — це не „риск на 50%", але певний загин всього 40-річного „дорібку" московського комунізму.

Тим часом офіційний комуно-китайський журнал „Червоний Прапор" оприлюднив принципи закордонної політики Пейпінґу, схоплені у висновку таким гаслом: „боротьба, безперервна боротьба, невдача, боротьба, знову невдача, а вкінці таки перемога". Цей принцип безперервного агресивного атакування, відвороту і знову атакування китайські комуністи раз-у-раз практично доказують: анексією Тибету, війною в Кореї, війною в Індо-Китаї, загрожуванням Сіямові і Бірмі, інфільтрацією в Індонезії, врешті войовничою тактикою в протоці Формози. Проголошення Пейпінґом закиду, що ніби оборонці Квімою вживають отруйних газів — вважається заповіддю або посиленої війни в протоці Формози, або нової наклепницької пропаґандивної акції.

Не було б воно грізне, якби дійсно в західньому світі не ширилось угодівське баламутство, на боротьбу з яким іде чимало енергії відповідальних державних мужів. Ось у „Ню Йорк Таймсі" з 7-го ц. м. появився на півсторінки одвертий лист-заклик п. н. „Саме тепер, між кризами, час діяти, Пане Президенте!" Підписаний під тим закликом видатний демократичний діяч, фінансист і економіст, кол. директор Служби воєнної інформації, Джеймс Пол Варбурґ. Радіючи виборчою перемогою демократів, він твердить: „. . . Усвідомім собі, що Об'єднані Нації не всилі виконати своєї ролі, особливо вирішити й перевести роззброєння, поки між їх членами нема одної великодержави" — читай: комуністичного Китаю. І тому, що є у світі багато таких „фахівців" з величезними фондами й поважними впливами, з остаточною користю для червоного Пейпінґу, імперіялізм Пейпінґу становить реальну загрозу для вільного світу

ЦЕРКВА В СССР ОЧИМА ЧУЖИНЦЯ

Посилене зацікавлення Сов. Союзом в Америці виявляється щораз численнішими статтями. Автори цих статтей це найчастіше туристи, що з кільkаденного або й кількатижневого перебування в Росії виносять переконання, що вивчили її задовільно і що вже можуть виступати, як експерти совєтських справ.

Деякі з цих статтей присвячені церковній справі в СССР. Про одну з них, що її опублікував поважний лондонський журнал „Фронтієр" (орган „Ворлд Доміньйон Пресс" та „Крішчен Фронтієр Кансил"), з огляду на впливовість цього органу, варто згадати. Автор статті Дж. Лоренс редактор згаданого журналу, видав уже кілька публікацій про Росію.

Джон Лоренс, як визначний церковний діяч Англії, перебув цього року понад два тижні в СССР. Був він там гостем російської Православної Церкви. Він вражений „особливим зростом — за останніх шістнадцять років — впливу й поваги російської Церкви". Він пересвідчився, як уміло церковні діячі використовують сприятливі теперішні обставини і з якими надіями споглядають у майбутнє. „Можливості великі, тож, якщо теперішнє зростання продовжуватиметься, раніше чи пізніше надійде час, коли Росія перестане іменуватися комуністичною країною". Зростання це наявне в різних ділянках церковного життя. Зокрема, стосується це ієрархії. Ще три роки тому, коли автор востаннє був в Росії, церковні становища займали часто непідготовані до того особи. Тепер теологічні школи випускають належно освічених юнаків, які приходять на зміну старшому поколінню, і ці юнаки вже займають високі становища. Так, наприклад, настоятель монастиря в Одесі має всього двадцять п'ять років, а найвпливовіший монастир в Росії, св. Сергія в Загорську, очолює людина, що має всього тридцять п'ять років. „Це висока людина, що привертає до себе увагу, весела, товариська, із зрозумінням людських справ, із модерним мисленням та відчуванням сучасних обставин християнства. На все він споглядає з погляду вічности і в монастирі знаний гострою дисципліною. Його найближчі помічники, старець о. Пьотр та скарбник о. Тихон, це не ченці традиційного російського типу, люди, що говорять мало і багато моляться".

Колись чернецтво зовсім занепало в СССР, але нині вже є коло восьмидесяти монастирів, що в них мешкає 5,000 ченців і черниць. Черниць є три чверті загальної кількости монастирських пожильців. Зокрема, деяка кількість монастирів затрималася в західніх областях, що були приєднані до СССР після другої світової війни.

Автор побував у монастирі св. Сергія під час минулої війни. Ані познаки релігійного життя не зауважив він там, — якщо десь в закамарках і були ченці, то вони не появлялись. Десять років пізніше все змінилося. У мурах повно богомільців, монастир ожив, а добре влаштована богословська академія займає частину монастирських будинків.

Монастир в Одесі визначається практичністю, — черниці пустили в рух млин, обладнаний новочасними машинами. Тут вони випікають проскурки для цілої єпархії. Ці веселі, практичні монашки роблять приємне враження. „Я ніколи не бачив так багато променюючих красою облич, як в російських монастирях" — завважує автор.

„Ми були присутні на багатьох Богослуженнях, церкви були виповнені, як це звичайно в Росії, і у церквах буває багато більше молоді, ніж три роки тому. Молоді заміжні жінки, матері наступного покоління, тепер переважають у релігійних громадах". У церквах більше інтеліґенції, але її мало в порівнянні до загального відсотка інтеліґенції в СССР.

Майбутні священики виходять тепер з нормального совєтського суспільства. Більше як половина з них — це діти селян і робітників. Одначе помічається зворот до релігії інтеліґенції. Авторові оповідали, що багато письменників і інтелектуалів стали віруючими, і що поважна кількість студентів, по закінченні науки, приходять до священиків, щоб охреститися.

Автор описує Богослужби, зокрема акафісти, звичай ставити свічки, і, на підставі відомостей про продані свічки, обраховує число православних в СССР на 25-30 мільйонів. Окрім того, в СССР є інші віровизнання. Так, баптисти нараховують три мільйони вірних, є лютерани, старообрядці тощо. Самих дорослих християн в СССР можна начислити 25 мільйонів. Отож на церковному відтинку, на думку автора, все гаразд.

Які ж для нас висновки із цих спостережень автора? Населення СССР обраховується кругло на 200 мільйонів. З них до 25 мільйонів з походження мусульмани, будисти та юдеї. Віднімімо ще сім мільйонів офіційних безвірників — членів комуністичної партії. Усіх разом — віруючих і невіруючих дорослих — нарахуємо коло 60 мільйонів.

А де ж величезна маса біля ста мільйонів (бо відрахувати треба дуже великий відсоток дітей)? Висновки церковних діячів Заходу обходяться без цих ста мільйонів. А це мільйони літніх, що вже дуже довгі роки позбавлені якоїбудь релігійної обслуги, та й тепер ще не можуть відшукати церкви, де б поставити свічку. Це також мільйони молодого покоління, що повиростали неохрещені й живуть поза Церквою.

Але пощо говорити про сотки мільйонів, коли нечисленні церкви у великих містах переповнені. Туристи навіть не згадують про те, що кожна така церква припадає на сотки поруйнованих і замкнених святинь. А ці всі святині також колись були переповнені.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 20-ти мільйонового майна організації!

Т. Мацьків

ПРОБЛЕМА ВЧИТЕЛІВ У КАЛЕДЖАХ

„Свобода", інформуючи громадянство про високе шкільництво у ЗДА, подала в числі з 29 жовтня звіт з річних зборів Американської Виховної Ради в Шикаґо, де між іншим згадується проблему недостачі кваліфікованих учителів. У цьому звіті говориться, що не є конечним для професора високої школи мати академічний ступінь доктора філософії, який не завсіди кваліфікує професора як доброго педагога.

Можна погодитися, що для того, щоб бути добрим професором високої школи, не конче треба мати академічний ступінь доктора філософії, одначе спитаймо тоді, що кваліфікує кандидата на вчителя високої школи. Думаю, що не буде помилкою сказати, що хто дійсно знає свій предмет, той буде гідним кандидатом на вчителя.

Згідно з цим поняттям, якщо кандидат опанував свій предмет, то взагалі не потрібно ніякого академічного ступеня. І такі випадки вже траплялися. У XIX ст. одна шведка дістала катедру математики в берлінському університеті, дармащо не мала ніякого академічного ступеня, бо свою освіту здобула приватно вдома. І так, без матури, без диплому маґістра, без ступеня доктора філософії, сенат Берлінського університету покликав цю жінку викладати математику. Хтось може спитати: як же це так? Відповідь на це проста: ця жінка (на жаль, не пригадую її прізвища) написала декілька таких поважних наукових праць з ділянки вищої математики, які кваліфікували її на становище звичайного професора.

Очевидна річ, що винятки потверджують правила. Не всі можуть дозволити собі на коштовну приватну освіту, і звичайно люди ходять до школи, щоб набути знання. Мірилом нашого знання є оцінки та дипломи, дармащо ніхто не ходить до школи задля оцінок. Одначе, чи можна уявити собі школу, яка не видавала б дипломів з відповідними оцінками?

Отже, іспити та наукові ступені є тільки мірилом нашого знання чи наукових досягнень у відповідній ділянці.

Можна погодитися з думкою, що для того, щоб бути добрим учителем народної школи, не потрібно мати ступінь доктора філософії. Одначе, ніхто не буде сумніватися в тому, що кваліфікації і вимоги супроти професора високої школи мусять бути більші, як супроти вчителя народної школи.

В інших ділянках те саме. Чи може лікар викладати на медичному факультеті, не маючи для того відповідних кваліфікацій? Як відомо, в Европі прийнято так, що кандидат на високошкільного учителя, окрім докторату, мусить ще габілітуватися, або сенат, спираючись на наукових працях кандидата, покликує його на катедру.

Тут, в ЗДА, звичайно президент каледжу або університету іменує кандидата на вчителя високої школи. (До речі, поміж каледжем і університетом немає основної різниці, — подібно, як европейський університет складається з факультетів, так американський — з каледжів; в Америці „феколті" означає вчительський збір. Школа, що має відповідне число каледжів, по-нашому факультетів, відповідне число професорів з докторатами та відповідне число книжок, може дістати назву університету). Очевидна річ, що при такій процедурі до каледжів попадають такі „професори", які не мають відповідних кваліфікацій і „викладають" . . . читаючи з книжки.

Звичайно в ліпших американських університетах та каледжах вимагається ступінь доктора філософії (Ph. D.), що приблизно відповідає габілітації в европейському університеті. Тому „доктор філософії" не є „ярлик", але критерій оцінки наукового знання чи осягнень в означеній ділянці кандидата на високошкільного вчителя!

Тому, як відомо, в Европі професура, власне звання професора університету, куди вища як академічний ступінь доктора філософії. Президента Федеративної Німецької Республіки представляють: „Професор Теодор Гойсс, президент", зовсім поминаючи його титул доктора філософії. На жаль, це тільки в нашому еміґрантському середовищі майже кожного, хто вміє читати чи писати, але не має титулу, називають „пан професор . . ."

Щождо недостачі кваліфікованих професорів для каледжів, то вистачить взяти хоч би „Булетін оф ди Америкен Ассосіейшен оф Юніверсіти Професорс" (Вашинґтон 6, Д. С., щоб переконатися, що є багато більше висококваліфікованих професорів з докторатами в різних ділянках, як вільних місць. У ЗДА відчувається радше велика недостача вчителів для народних шкіл, як для каледжів.

Це правда, багато вчителів воліє працювати в індустрії чи торгівлі, як у шкільництві. Це пояснюється кількома причинами, а саме: 1. винагороди для вчителів у порівнянні з платнями в торгівлі чи промислі далеко нижчі; 2. батьківські комітети так далеко і часто втручаються у шкільні справи, що деякі вчителі мають того „задосить" і воліють працювати деінде; 3. низька дисципліна учнів також знеохочує вчителів до праці в школах і нарешті 4. по всіх школах, а зокрема, в каледжах, так зросла бюрократія, що багато учителів, як це подає безіменний автор, високошкільний учитель, у своїй знаменитій статті „А. Б. — Академік Бюрокрасі" (НИТ Меґезін, 19 жовт.) воліє працювати в інших професіях, ніж бути залежним від секретарок.

Де-як-де, але в Америці, найбагатшій у світі країні, винагородження для вчителів не повинно бути проблемою. Коли вчителі діставатимуть належну нагороду за свою працю, то напевно не буде й нарікань та страху перед недостачею вчителів.

Іван Білоскурський, вет. лікар

ВЕТЕРИНАРНИЙ ЛІКАР НА СТОРОЖІ ЛЮДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я

Ветеринарна медицина займається зберіганням здоров'я не тільки тварин, але також і людей. Здавалося б, що в добі ядрової енерґії значення її мало б зменшитись, але бачимо щось противне, і сьогодні ветеринарний лікар потрібніший у різних ділянках модерного життя, ніж колись. Модерна медицина кладе велику вагу на профілактичні заходи, що, як знаємо, дають добрі наслідки, зокрема у відношенні до заразливих хвороб. Ветеринарна медицина вже багато років займається цими проблемами і рівночасно стає у великій мірі в пригоді людині, зберігаючи її здоров'я через ліквідування хвороб у тварин, які є загрозливі для людей, через контролю їстівних продуктів тваринного походження та своїм вкладом у науково-дослідних ділянках. Очевидно, в тій кампанії ветеринарний лікар займає поважне місце, і його роля у змагу за людське здоров'я незвичайно важлива.

Кожний з нас, для встановлення нормальних фізіологічних функцій, поїдає щоденно певну кількість поживи, яка сама собою є мішана, а саме тваринного та рослинного походження. І саме пожива тваринного походження, тобто м'ясо у різних його формах, поки дійде до споживача, переходить строгу контролю від хвилі, коли тварина появиться на різні і скінчивши, коли м'ясо або його субпродукти знаходяться вже в обороті. Але безпосередній чи посередній контролі підлягає ні тільки м'ясо та його субпродукти, але й інші корми тваринного походження, як молоко, яйця, риба, раки, устриці тощо.

І це є перша і дуже важлива справа, в якій може інґерувати виключно ветеринарний лікар, як дійсний експерт.

Постараємось на прикладах з'ясувати значення ветеринарного лікаря у модерному суспільстві. Скільки разів кожному з нас приходиться їсти м'ясо та інші тваринні продукти, але чи знаємо ми, скільки праці вкладає лікар, щоб дати високоякісний і цілком безпечний продукт для людського здоров'я? Чи всі ми знаємо, що тварини хворіють на різні недуги, які легко переносяться на людей, що у тварин є різні паразити, які з м'ясом дістаються до людського організму і, очевидно, завдають велику шкоду здоров'ю, а часом навіть спричиняють смерть?

Але ветеринарний лікар, свідомий свого завдання, знищує м'ясо хворих тварин і всяке інше м'ясо, яке могло б бути шкідливе для здоров'я. І так, заразливі хвороби, паразити (трихіни, ехінококки — пухірчасті глисти), ненормальний вигляд м'яса, все це ветеринарний лікар мусить своєчасно виявити. Але роля його на цьому не кінчається. Його зусилля в зберіганні людського здоров'я бачимо й в іншій дуже важливій ділянці, а саме в ділянці поборювання заразливих хвороб у тварин, з яких більше як 80 небезпечні для людей.

Найголовніші т. зв. біпатогенні заразливі хвороби це: сказ, телій (вуглик), туберкульоза великої рогатої худоби та птиці, бруцелльоза, лептоспіроза, псіттакоза, салмонелоза, віспа, квінсляндська гарячка, інфлюенца свиней.

Завдання ветеринарного лікаря — недопустити до спалахів пошести і, в разі появи заразливих хвороб, ліквідувати їх профілактичними та лікувальними заходами. Завдяки жертвенній праці лікаря вдається не тільки опанувати деякі хвороби, але й зовсім їх зліквідувати. Для прикладу подамо, що в деяких европейських країнах сказ зовсім зліквідований, а туберкульоза великої рогатої худоби також в стадії повної ліквідації. Коли пригадаємо собі, як ще недавно сказ був такий небезпечний, то сьогодні можемо сказати, що ця проблема майже повністю розв'язана завдяки поголовній вакцинації собак.

Однак, не забуваймо, що є країни, в яких ще немає достатньої кількости ветеринарного персоналу, і там, очевидно, можемо побачити речі, які тут не звикли бачити. Авторові цих рядків довелося, працюючи в одній з країн Південної Америки, обсервувати захворювання людей на сказ (в одному тільки місяці грудні 1955 р. померло на цю хворобу 18 осіб), туберкульозу телій (також смертельні випадки), салмонелозу (самому авторові прийшлося захворіти на салмонеллозу, якою заразився він від канарків), бруцеллозу тощо. А вже коли йде про паразитні хвороби, то там аж кишить від них серед людей і тварин. Протягом тільки одного року в одній університетській клініці занотовано 476 випадків ехкінококкози (піхурчасті глисти) легенів та печінки. Якщо додати до цього незліченну кількість клінічно нотованих випадків трихінози, мотилиці, тенязи (пасмисті глисти), протозоарних захворювань тощо, то матимемо уяву про тамошні умови для здоров'я людей і рівночасно про важливість ветеринарної медицини.

Але на цьому ще не кінчається праця ветеринарного лікаря. Слід підкреслити його великий вклад у ділянці наукових дослідів. Сьогодні ветеринарні лікарі кооперують в дослідах над інфлюенцією свиней, вірус якої антигенно споріднений із вірусом інфлюенци у людей. В ділянці хвороб серця та кровосудин ведуться порівняльні студії на тваринах, як артеріосклероза у собак, протизціпний механізм у різних тварин, що не допускає до тромбози, дослідні праці над ревматичним захворюванням серця тощо.

Останнім часом дуже цікаві спостереження зроблено над т. зв. левкемією у домашньої птиці та великої рогатої худоби, що може мати корисні наслідки для лікування певних форм пістряка. Очевидно це тільки деякі приклади науково-дослідної ділянки. На жаль, досі ще не наладнано зв'язків поміж науковцями людської та ветеринарної медицини, зокрема в ділянках, в яких обидві групи працюють над тими самими проблемами. Таке наладнання зв'язків є конечне і, очевидно, буде корисне для обох груп.

Отже, як бачимо, роля ветеринарного лікаря в зберіганні здоров'я людей дуже важлива, і, як лікар людський, який уже раніше покинув „цирульницький бизнес", так і сьогоднішній ветеринарний лікар вийшов із „стайні" і зайняв рівнорядне з ним місце у модерному суспільстві.

Михайло Шахнович

ЛИСТОПАДОВИЙ ЗРИВ У КОПИЧИНЦЯХ

Уночі з 31 жовтня на 1 листопада пам'ятного року 1918 зголосився до мене в Копичинцях, де тоді (після евакуації з Гусятина) перебував я, виконуючи обов'язки директора господарсько-торговельної кооперативи „Сільський Господар" і голови тайного повітового Військового Комітету — гість зі Львова.

Гість „Сокіл" (це була його кличка в тайній Військовій Організації, яка вже два місяці існувала в Копичинецьким і Гусятинськім повітах) представився як кур'єр Української Національної Ради у Львові і вручив мені листа від Української Військової Команди за підписом сот. Дмитра Вітовського. В цьому листі я прочитав: „Наказ. Іменем і з доручення Української Національної Ради у Львові, яка сьогодні, дня 1-го листопада 1918 р. перебирає владу у Львові і оголосила самостійну, незалежну Українську Державу на Землях Галицької Волости, — доручаю Вам, як голові Українського Військового Комітету на Гусятинський і Копичинецький повіти, перевести негайно державний переворот у своїм районі та перебрати владу від польських адміністраційних громадських і військових урядів".

З особливим зворушенням прийняв я вістку про Зрив у Львові і цей наказ Української Військової Команди.

Після цього радісного переживання, коли я застановився над засобами і можливостями виконання дорученого нам завдання, огорнула мене тривога, — чи вдасться при малих і неозброєних силах військової організації перевести переворот в Копичинцях, де була сильно зорганізована й узброєна польська боївка.

Але годі було застановлятись! Є наказ, треба його виконати!

Уже раннім ранком 1-го листопада розіслав я кур'єрів до громадських, тайних військових організацій з дорученням роззброїти місцеві станиці жандармерії та польської боївки і наказав негайно вислати до Копичинець „підпільних бойовиків" як поміч нам у переведенні перевороту.

В міжчасі я скликав довірочну нараду проводу Повітової Національної Ради та військового Комітету і представників українських установ, на яку явилися також заслужені громадяни, як посол Мих. Петрицький, д-р Лука Сафіян, радники Юрій Шмериковський і Радзівіл, дир. Ванда Височанська, Садовська і інші.

На цій нараді передав я радісну вістку про перебрання влади у Львові та про проголошене постання Української Держави. Потім прочитав я наказ Крайової Військової Команди. У своїй промові я підкреслив вагу і значення сучасних подій і сказав: „Будьмо щасливі, що діждалися того моменту, коли поневолений і многострадальний наш нарід, який понад 500 років, після короля Данила, прагнув незалежного, державного життя, — може тепер вернутись у правне й фактичне володіння свого господарства. Хай живе українська незалежна держава, Українська Народна Республіка!" — „Слава, слава, слава Україні!" — повітали всі цю радісну вістку. У деяких старших громадян і в жінок від глибокого зворушення появилися на очах сльози.

Однак цей ентузіязм тривав недовго.

Коли я, покликаючись на наказ Національної Ради і Військової Команди, закликав приявних взяти участь в акції перевороту і обняття влади, запанувала глибока тиша. Тільки члени тайної військової організації — а було їх заледве 20 — заявилися за участю у перевороті, а решта, за виїмком радника Ю. Шмериковського і пань В. Височанської та Садовської, відмовились, бо мали сумніви, чи вдасться перевести переворот такими малими силами серед сильно узброєної „польонії" і численного війська.

Не зважаючи на застереження і сумніви частини приявних „патріотів", ми, члени військової організації, зараз зложили присягу на вірність Українській Державі і приступили до виконання наказу.

Перевіривши наші бойові сили, ми звернулися до сільських організацій і окружної Військової Команди в Чорткові за поміччю в людях і зброї.

На мою особисту інтервенцію командант Військового Комітету приділив нам заледве 12 УСС-ів під проводом хорунжого Придуна, що, однак, не багато збільшило нашу силу, яка разом з цивільними числила коло 30 осіб, при чому цивільні були без зброї.

Щоб відвернути увагу влади від наших приготувань, придумали ми „хитрий" плян діяння. Дня 1-го листопада зголосився я у старости і повідомив його, що бувши в Чорткові, окружний комендант отаман Оробко поінформував мене, що частина австрійської армії і відділ УСС-ів, під проводом архикнязя Василя Вишиваного, вертаючи з України, буде на днях переїздити через Копичинці в напрямі Львова. Далі отаман переказав, що для приміщення жовнірів він висилає відділ УСС-ів під проводом хор. Придуна, як квартирмайстра. При тім піддав я старості суґестію (на це погодився отаман Оробко), щоб повітова влада враз з українським громадським комітетом приготовили „параду" і привітання на честь архикнязя. Цією вісткою староста дещо зденервувався, попросив нас взяти участь в улаштуванні паради і запросив наш комітет на параду, яку заповів на ранок 2-го листопада.

Вістка про приїзд архикнязя до Копичинець заабсорбувала всю місцеву владу, команду війська і всіх поляків, що улегшило нам приготування до перевороту.

Ранком 2-го листопада приступили ми до акції. Три відділи „революціонерів-бойовиків" під проводом Михайла Шахновича і командою хор. Придуна, Петра Стадника та Яреми Лопатинського рушили перебирати владу.

В першу чергу приступили ми до роззброєння і „опанування" місцевої і повітової станиць жандармерії. Несподіваним нападом заскочили ми їх неприготованих до відсічі і без зброї; декілька було ще в ліжку. Коли всіх жандармів стягнули до залі повітового команданта, я оголосив їм про розпад австр. влади, про обняття нами влади у Львові та в інших містах і закликав здати зброю і підпорядкуватись новій владі. Наш наказ викликав серед жандармів велике обурення, а повітовий командант, старий австрійський вояк попав у шал, почав кричати, кидатися на нас, а відтак, ухопивши револьвер, стрілив в сторону УСС-ів, на щастя нікого не поціливши, а потім до себе, поранивши себе тяжко. Але наші стрільці скоро „заспокоїли" його та інших жандармів, які ставили опір в роззброєнні.

Несподівано легко вдалося нам роззброїти австрійську військову частину в силі 200 жовнірів, між якими було багато поляків і кілька українців, що мали погранична службу в Копичинецькім повіті.

Хорунжий УСС-ів Придун з двома підстаршинами, згідно з нашим пляном, явився до команданта тих військових частин і ніби службово зголосив йому, що з доручення окружного команданта в Чорткові має обняти тимча-

(Закінчення на стр. 4-ій)

В. Косаренко-Косаревич

ГАДЯЦЬКИЙ ДОГОВІР

Вечір присвячений темі Гадяцького договору відбувся дня 31-го жовтня 1958 р. заходом Польського Наукового Інституту в репрезентативному домі Фундації Косцюшка в Ню Йорку. Підписаний був цей договір перед триста роками між Польсько-Литовською Унією й Україною, очоленими королем Яном Казимиром і гетьманом Іваном Виговським. Почався вечір вичерпною доповіддю українського історика проф. В. Ленцика, і закінчився блискучою промовою проф. Галецького. Дискусія не передбачалася. Разом із нею відпало теж побоювання, що високий та об'єктивний науковий рівень міг би понизитися, а гарне враження із синтези поглядів і настанови українського преле́ента і польського промовця зіпсуватися. Особливо, коли мати на увазі їх заключні слова, як дороговказ для поправи польсько - українських чи українсько - польських взаємин.

Рямки звітування в часописі не дозволяють на хоч би коротко обговорити все те, що випереджувало і зобумовило Гадяцький Договір, що творило його зміст, і з'ясувати, чому не прийшло до його здійснення. Доцільніше є пов'язати деякі тодішні події з аналогіями в теперішній сучасності.

До позитивів належить не тільки факт самого підписання міжнародно - правного договору, на підставі якого Русь-Україна мала ввійти як „Велике Князівство Руське", коротко Русь, як 3-ій рівноправний партнер до Федерації з Річпосполитою Польською — Польщею, і Великим Князівством Литовським — Литвою. Адже тоді монархічний абсолютизм був у повному розквіті у цілому світі, а гін до рівноправної федерації народів і націй став модерним щойно в сучасноті, як напр. европейської на шляху до світової, так дуже супротивної до монопольної „федерації", що до її реалізації змагають месіяністичні москалі, в такому чи іншому назовному або ідеологічному замаскуванні: російському чи совєтському, панслов'янському чи панкомуністичному, релігійному чи атеїстичному. До позитивів належить ще й те, що провідні кола тодішніх поляків і українців подали собі руки до згоди і союзу вже на десять років після визвольних боїв із одного, а в обороні колоніяльного посідання з другого боку. А такого політичного розуму брак здебільша одним і другим — їх потомкам у теперішності, головно на еміграції. Дарма, що об'єм останніх взаємних зударів далеко менший, я їх минулість далеко довша. Дарма, що спільний московський ворог, потреба оборони проти якого вимагала Гадяцького договірного союзу, тепер далеко загрозливіший як тоді, а союзна перемога під проводом Виговського над москалями в битві під Конотопом і відсіч Відня під проводом Собеського доказали потребу і велику вартість скупчення українсько - польських сил для оборони перед спільними ворогами. До позитивів треба зарахувати теж підкреслену проф. Галецьким ту точку договору, в якій українці вимогли право на дві високі школи-академії: одну вже існуючу в Києві, а другу в іншому місті. На цей бо доказ культурности і гону до освіти навіть у таких бурхливих і воєнних часах, як тоді, можуть і теперішні українці бути гордими. Особливо, як взяти під увагу факт вже ранішого заіснування Академії в Острозі й існування Ставропигійського Інституту у Львові.

До неґативів треба зачислити тодішній брак репрезентантів усього українського народу і його цілої землі та оборонців його соборних інтересів, Козацтво в цілому і його різні роди, ба навіть полки зокрема дбали тільки про свої власні станові чи особисті інтереси. Кожна частина тодішнього українства шукала заради власних інтересів допомоги то в поляків то в москалів, у шведів чи татарів і турків. Аналогію до того находимо і в теперішності. І так наприклад: Тодішньому бракові свідомости у різних частин українства, за що їм треба було спільно боротись, від чого залежав й успіх їхніх частинних інтересів, то б то за приматні інтереси всього українського народу, відповідає брак свідомости у їх нащадків, проти кого вони мають спільно боротись. В актах усіх пореволюційних українських урядів аж до Директорії і екзильного УНР немає виразного натаврування москалів як ворога. Ним вважались тільки інші московські — в їх многозначній термінології „російські" — і свої українські партії, ба навіть Церкви з іншими ідеологіями і обрядками, як у тих, що сиділи в урядах.

Ось де одна з найголовніших причин наших неуспіхів навіть при найкорисніших нагодах, а успіхів москалів навіть у найскрутнішому положенні. Гадяцький Договір залишився на папері, тому, що Виговського замінив Юрій Хмельницький, який вже пів року після ратифікації гадяцьких умов зрікся у договорі в Чуднові всіх західних земель мертвонародженого „Великого Князівства Руського", не цікавих для нього тому, що там не було козацьких станиць й інтересів. А скільки в тому аналогій до післяреволюційної отаманщини і міжусобного взаємного поборювання себе різними партіями і напрямками, з чого користають москалі, бо увага відвертається від них і від їх ворожих затій щодо всього українства! Ба щобільше: Наша роздрібленість на взаємно себе поборюючі і заперечуючі „центри" та „середовища" на еміграції є причиною, чому навіть симпатизуючі проводи інших народів у вільному світі не бачать можливости входити з нами в офіційні контакти.

З такими й іншими рефлексіями, викликаними об'єктивним відзеркаленням історичної дійсности у зв'язку з Гадяцьким Договором перед триста роками збоку обидвох професорів, залишав я цей польсько - український вечір із надією, ними висловленою, на те, що і поляки і українці, навчаться з досвідів, порозумнішають у майбутності і не тільки стануть добрими рівноправними сусідами, але й спільними силами оборонятьcя перед спільним ворогом.

Дуже добрим керівником відбутого вечора був професор Щетельський.

ВІДБУВСЯ ПЕРШИЙ КРАЙОВИЙ З'ЇЗД СВУ В КАНАДІ

В Торонті (Канада) Спілка Визволення України відбула свій Крайовий З'їзд в днях 11, 12, і 13-го жовтня. З'їзд відбувався в будинку Союзу Гетьманців Державників.

Після молитви, проведеної о. митр. протоєреєм П. Самцем, голова Ккрайової Управи СВУ п. П. Колісник відкрив З'їзд. В роботі З'їзду брали участь делеґати СВУ з Торонта, Монтреалю, Сен Кетеринс і Гемілтону. Була вибрана Президія З'їзду в складі проф. К. Казанівського (голова), а членами були проф. М. Садиленко, проф. С. Стеців, мгр. М. Татух, І. Колмицький, ред. В. Роєнко.

Делеґати вислухали звіти голови Крайової Управи СВУ ред. П. Колісника, секретаря проф. М. Садиленка і фінан. керівника п. В. Бруха. По уділенні абсолюторії та після дискусій була вибрана нова Крайова Управа СВУ в Канаді у складі: інж. М. Дорошенко — голова, проф. П. Казанівський — 1-ий, п. Ю. Чорний — 2-ий заст. голови; п. Т. Феґон, п. В. Роєнко, п. В. Брух, п. Гр. Подгурець, проф. М. Садиленко, о. протоієрей И. Василів, інж. П. Гарбар та п. І. Коломицький — члени. До Контрольної Комісії вибрано: проф. Ст. Килимник — голова, ред. П. Колісник і мгр. Татух — члени.

На закінченні роботи З'їзду делеґати і гості вислухали доповіді ред. П. Колісника на ідеологічну тему і інж. М. Дорошенка — програмову.

В суботу вечером відбувся бенкет для делеґатів і гостей. Під час бенкету були прочитані привіти від ієрархів українських Церков, від почесної голови світової СВУ п-ні Наталі Павлушкової, від Головної Управи СВУ в Европі, від Крайових Управ і Орг. Бюр СВУ Франції, Німеччини, ЗДА, Англії, Шкотії, Австралії, Швеції та інших, від політичних і суспільних діячів. Палку промову виголосив на бенкеті словак майор М. Якубець — президент Ліґи Взаємної Співпраці, яка об'єднує 18 антибольшевицьких організацій різних національностей.

Вітали усно З'їзд: представник білоруської громади ред. С. Хмара, від УНО п. Бора, від Об'єднаних Станиць УПА п. Вірстюк, від СГД п. В. Ткаченко, від СВУ в Гемілтоні п. В. Роєнко. Представник КУК-у інж. Негрич привітав З'їзд під час роботи З'їзду.

Прикрасою бенкету був виступ артиста п. Гр. Ярошевича, що своїм співом і промовою сприяв піднесенню настрою присутніх. Велике задоволення мали гості під час виступу капелі бандуристів, що прибули зі своїм керівником проф. П. Казанівським з Сен Кетринґу. Мистецькою програмою капелі керував артист П. Остапчук.

Г. П.

ШОТЛЯНДСЬКА ЛІҐА ЕВРОПЕЙСЬКОЇ СВОБОДИ ПОДАРУВАЛА ФІЛЬМ ДЛЯ СВУ АНГЛІЇ

Спілка Визволення України в Англії активно розбудовує свою організаційну мережу по всій Англії. Голова Орг. Бюра СВУ в Англії проф. І. Ратушний разом з своїм заступником мґр. Яр. Кінашом та іншими членами СВУ з минулого року затіснили діловий контакт співпраці з Шотляндською Ліґою в Единбурзі, головою якої був сл. п. проф. Стюарт, який помер цього року.

Газета „Штотсмен" часто вміщає статті про українську визвольну справу, як також і про діяльність СВУ. Мґр. Кінаш часто виголошує доповіді в клубах шкотської ліґи і поширює ідею визволення України. Управа Шотляндської Ліґи в Единбурзі подарувала для СВУ цікавий фільм з мадярської революції. Цей фільм був сфільмований різними журналістами, дипломатами і іншими, які в ті історичні дні були в Мадярщині. Орг. Бюро СВУ в Англії плянує висвітлювати цей фільм по українських скупченнях з доповідями на актуальні теми. Крайова Управа СВУ в ЗДА одержить цей фільм для висвітлювання в ЗДА і Канаді.

В. П.

Громадянська війна коштувала Ливанові 100 мільйонів долярів

Бейрут. — Ливанський уряд прийняв з вдоволенням до відома засадничу згоду Америки прийти Ливанові в фінансово - економічною допомогою для покриття матеріяльних втрат, які прийшли внаслідку 5-місячної громадянської війни в Ливані. За приблизними підрахунками ливанськогго уряду ці втрати становлять кругло 100 мільйонів долярів, не рахуючи, очевидно, убитих і ранених і спричиненої внаслідку цього нужди в численних родинах. Ливанський прем'єр Карамі переговорюватиме в цій справі з американським амбасадором Робертом МекКлінтоком. Обіцяна американська допомога була б поза харчами на 5 мільйонів дол., і військовими матеріялами на 3,500,000 дол., що їх в останньому часі доставлено Ливанові з Америки. Прем'єр Карамі заявив, що у зв'язку з заспокоєнням в Ливані, ливанський уряд звернеться до Об'єднаних Націй, щоб відкликано з Ливану „обсерваторів" ОН.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Нюарк, Н. Дж.

Відзначення Роковин УПА

Заходом і старанням Т-ва б. Вояків УПА ім. ген.-хор. Т. Чупринки та при співпраці місцевого Відділу ООЧСУ й Осередку СУМА громадянство Нюарку, Н. Дж., достойно відзначило 16-ті роковини геройської боротьби лицарів української зброї — УПА. У неділю 19-го жовтня в місцевій українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя при Мортон вулиці відправив в 12 год. Службу Божу в намірені українського народу о. С. Іваночко, виголосивши гарну релігійно - патріотичну проповідь. Панахиді за душі поляглих бійців УПА відправив о. парох Д. Ля Пута. Вечером того ж дня в залі Української Централі відбулася Святочна Академія, присвячена роковинам УПА, яку започаткувала відспіванням американського гимну п-ні С. Воробець.

Оригінальну актуальну промову виголосив д-р Степан Галамай, накреслюючи заповітні цілі УПА - Воюючої України та завдання української еміграції в діяспорі.

У мистецькій частині прийняла участь відома співачка-солістка п-ні Кобрин-Кокольська, що проспівала „Три шляхи" муз. Степового, „Горить моє серце" муз. Лопатинського та „Бойову пісню" Бетговена, яка зробила на слухачів сильне враження. Зокрема годиться відмітити акомпаньямент відомої вчительки музики п-ни Галини Клим, що враз із симпатичним голосом солістки творив пречудну цілість. Треба ще підкреслити отаку характеристичну рису п-ни Галини Клим, що запропонований їй гонорар, вона передала інвалідові Упівцеві в Европі.

Пані Іванна Кононів гарно рецитувала та співала у супроводі піяніста п. проф. Базалі „Для вас друзі", „Засумуй трембіто" і „Заквітчали дівчатонька". Слухачі мали нагоду прослухати скрипковий дует „Соната Бетговена" ч. 5 і „Пасхалія" Генди у виконанні п. Рафаїла Венке та його друга. Сумівки Галина Терещук, Орися Пащак і Маруся Процюк по мистецьки деклямували вірш „Україна" М. Щербака.

На вирізнення заслуговують мистецькі декорації та світляні ефекти, що їх виконав трудолюбивий Федір Луцишин. Закінчено це вдале свято відспіванням українського національного гимну. На залі було багато молоді, представники комбатантських організацій та патріотичне наше громадянство.

В. К.

Руан, Квебек - Канада

ВІДВІДИНИ ГЕНЕРАЛА М. КАПУСТЯНСЬКОГО У ФІЛІЇ УНО

11 і 12-го жовтня 1958 р. ген. М. Капустянський відвідав українців міста Руан в Квебеку. Ранком в суботу на станції привітали п. генерала члени Управи Філії УНО з головою Філії п. М. Сидориком в проводі. В привітанні взяли участь пп.: А. Сліпокура, П. Альбанський з дружиною, Пруняк Петро, Панчишин Володимир і пані Панчишин від місцевого Відділу ОУК, та п-і Сидорик.

Тогож дня вечером Управа Філії УНО і Відд. ОУК влаштували прийняття з нагоди приїзду ген. М. Капустянського у залі Філії УНО, Руан. В прийняттю взяли участь членство і прихильники Філій УНО Руан, Вал, Діор і Кіркленд Лейк, представники організацій і місцеві українці Руан. Між приявними були теж: заступник мейора міста п. Дарву, управитель радіо - станції п. Мартел, пані Гур і п. Пойнтер та місцевий парох Всеч. о. Чайка.

Прийняття відкрив голова Філії УНО п. М. Сидорик і передав дальше ведення п. В. Сидорикові, який привітав ген. М. Капустянського. Під час прийняття господар покликав до слова п. Є. Мастикаша — секретаря Крайової Екзекутиви УНО, що приїхав разом із генералом до Руан. В свойому слові п. Є. Мастикаш представив приявним Почесного Гостя, та подав життьовий шлях генерала, як учасника низвольних змагань, як науковця і як політичного діяча в рядах націоналістичного руху.

З черги п. генерал виголосив доповідь про спільні шляхи Канади і України на тлі сучасних міжнародних відносин. У доповіді підкреслив потребу зміни політики вільного світу супроти московського комунізму, а саме змінити дефензивну політику стримування комуністичного імперіялізму на політику визволення поневолених Москвою народів, що внаслідку принесло б розвал тюрми народів — Московської імперії і раз на все усунуло б небезпеку для цілого вільного світу. Зміст доповіді зробив на приявних сильне враження.

Під час вечері приявні представники Філій УНО і місцевих організацій виголосили свої привітання генералові, а саме: п. Завалій Михайло, Бабій Дмитро і Возьний Михайвід імені Філії УНО Кіркленд Лейк, п. Василь Гавдіо від Філії УНО і Б. О. Вал Діор, голова Філії УНО Руан — п. Сидорик і п. Панчишин. Управі і членкам ОУК Руан і голові п. К. Сліпокура висловлено признання за працю у приготуванні прийняття. Опісля господар вечора п. Володимир Сидорик в англійській мові представив генерала гостям співгорожанам і подав зміст доповіді, це саме вкоротці з'ясував о. парох Чайка у французькій мові приявним представникам французького громадянства, та представив всіх приявних за почесним столом як теж і приявних представників українських організацій. Зчерги п. Дарву в імені Управи міста Руан привітав п. генерала промовою по французьки, а управитель радіостанції пан Мартел — в англійській мові. Відспіванням многая літа на честь Почесного Гостя закінчено офіційну частину прийняття.

Слід підкреслити, що вечір відбувся у незвичайно милій і дружній атмосфері, це вітали члени УНО добре відомого їм пана генерала з попередніх відвідин у Канаді в 1936 р. Зворушливе враження викликав привіт п. М. Завалія, який згадав побут генерала в 1936 році і час відвідин з перед 22-ох років. Після вечері ген. М. Капустянський мав розмови з поодинокими особами і членами місцевих організацій і бувшими вояками І-ої Дивізії УНА, які теж взяли участь у спільній зустрічі. Члени Управи Філії УНО запевнювали пана генерала, що відвідини в Руан причиняться до духового підйому у всього членства УНО і Б. О., як теж у всіх українців Руан і околиці, а це дуже потрібне на півночі, для пожвавлення праці в УНО як теж і у других місцевих організаціях.

Чергового дня генерал М. Капустяський відбув розмови з членами Управи Філії УНО Руан, які інформували його про працю УНО і Б. О. в Руан.

М. М.

ЗВЕРНЕННЯ

ДО ВСІХ УЧАСНИКІВ КООПЕРАТИВНОГО РУХУ НА РІДНИХ ЗЕМЛЯХ

Дорогі Друзі!

Товариство Української Кооперації (ТУК) в Ню Йорку, що об'єднує всі українські кооперативи в ЗДА та Координаційний Комітет Кредитових Кооператив в Торонто дали ініціятиву до видання збірної, документальної:

Історії Українського Кооперативного Руху

Вважаємо, що цим ділом слід закріпити на сторінках історії факти й результати нашого руху, що був органічною частиною визвольних змагань нашого народу останньої доби. Ми прагнули б теж засвідчити непогаслу вірність широких кругів нашої кооперативної громади високим ідеалам нашого руху та хоч в частині сповнити цим наш моральний обов'язок перед скривавленою Батьківщиною й праведними духами Тих Провідників та Членів нашого руху, які в поході до добра і краси впали на шляху і перед тими, які там на Рідних Землях у неволі, караються по тюрмах і засланнях. Ми сподіємося, Дорогі Друзі, що всі Ви об'єднаєтеся з нами в допомозі цьому ділу, пам'ятні змагань своєї молодости, що їх ідейна спадщина може й не без ваги буде для майбутнього.

Ми тим часом просимо Вас усіх, Дорогі Друзі, в вільних країнах світу, зв'язатися з нами та подати свої адреси для висилки Вам зладженого редакцією „Записника" про Вашу участь і спомини в кооперативному русі та про всі відомі Вам жертви в рядах наших останніх часів, щоб могти скласти бодай приблизний їх „Пом'яник".

Ukrainian Cooperative Ass'n
68 East 7th Street
New York 3, N. Y.

З кооперативним привітом

За Товариство Української Кооперації в Ню Йорку — **Іван Шепарович** (-) голова, **Микола Чопик** (-) секретар.

За Координаційний Комітет Кредитових Кооператив в Торонті — **В. Ситник** (-) голова, **А. Крамар** (-) секретар.

За Фінансову Комісію — **Антін Мудрик** (-), **Атанас Мілянич** (-).

За Редакційну Колеґію — **Д-р Ілля Витанович** (-).

Шикаґо, Ілл.

Свято - Володимирське Братство

Першого вересня 1957 р. з ініціятиви побожних парафіян, при підтримці та активній участі настоятеля о. Ф. Білецького, за участю і з благословенства Високопреосвященішого Арх. Генадія при Катедрі св. Володимира в Шикаґо зорганізовано Свято - Володимирське Українське Православне Братство.

У першу річницю його існування відбулися річні загальні збори Братства 25-го жовтня 1958 р. Вислухано звіту уступаючої Управи та Контрольної Комісії, прийнято новий статут за проєктом Консисторії Української Православної Церкви в ЗДА і апробований Арх. Генадієм та обрано нові керівні органи — Управу Братства і Контрольну Комісію. Одноголосно обрано на голову Б-ва інж. М. Юзефовича, а на заступника майора Б. Шевченка.

На почесного члена Управи Братства одноголосно обрано — генерала Омеляновича Павленка. Почесним Головою Братства і надалі є Високопреосвященіший Владика Генадій.

С. Кочерга
Голова Річних Зборів

● **У Галдерсфілді в Англії** 21-річна красуня Гелен Брей прокинулася після 62-денного стану повної непритомности, в який попала під час автомобільної катастрофи. Прийшовши до повної свідомости, вона заявила, що „мабуть, спала". Лікарі втратили були вже надію на її видужання.

● **„Політіка"**, центральний орган югославської компартії, гостро накинулась на „братню" Чехо-Словаччину за пресові атаки проти режиму Тіта. Югославські комуністи закидають чеським комуністам, що вони завжди, щоб приподобатись Москві, ведуть перед у кампанії проти Югославії.

Головна Канцелярія УНСоюзу
— скликає —
на суботу, 15-го листопада 1958 р.
в приміщенні ФРЕНКЛІН ЕВЕ. ГОЛЛ
в ЯНҐСТАВНІ, Огайо

ОКРУЖНУ НАРАДУ

Відділів УНСоюзу Йонґставн і Округи,

до участи в якій запрошує ВШ. Конвенційних Делеґатів, Урядовців і Представників Відділів УНСоюзу та всю союзову Громаду, а саме:

Відділи	ч. 140, 230, 274, 348	— в ЯНҐСТАВНІ
"	ч. 119 і 218	— в КЕМПБЕЛЛ
"	ч. 386	— в ШЕРОН
"	ч. 115	— в КЕНТОН

В нарадах їзьмуть участь:
Ярослав ПАДОХ — головний секретар УНСоюзу,
Дмитро ШМАҐАЛА — гол. радний УНСоюзу.

●

На нараді будуть обговорені дуже важливі справи, а зокрема, зміни, схвалені 24-ою Конвенцією УНСоюзу. Тому всі запрошені повинні взяти в ній обов'язкоу участь.

●

ГОСТЯМ, СОЮЗОВЦЯМ І НЕ-ЧЛЕНАМ УНСОЮЗУ — РАДІ!

●

ПОЧАТОК о год. 7:00 вечора.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Справу **ПОБУДОВИ ПАМ'ЯТНИКА**
бл. п. Протопресвітерові
ОЛЕКСАНДРУ ПОПОВУ
перебрала на себе Його родина.

Досі надійшли такі пожертви:

Св. Покрівська парафія, Шикаґо (І. Осійчук, О. Дяченко, М. Сущенко, А. Зозуля, Вал. Кохно, Віра Кохно, Т. Кохно, д-р К. Кохно по $ 10.00; В. Носенко, О. Майданський, І. Снігір, д-р А. Журко, П. Л. Павленко, М. Радченко, Я. Іващенко по $ 5.00; В. Павленко $ 3.00; І. Шкарупа, Л. Леус, М. Ціпун, Т. Сідельник, П. П. Павленко, П. Несторенко, В. Савченко, П. Іванів, С. Гирич по $ 2.00; Г. Дяченко, Ф. Дудник, Т. Печенюк, М. Писаренко, по $ 1.00) — разом $ 140; Архиєп. Григорій $25.00; М. Литвиненко $ 20.00; диякон О. Ковтун, Л. Гайдамака по $ 15.00; В. Дубів $ 11.00; д-р Ю. Шевельов, д-р Ю. Мовчан, Г. Оржехівська, І. і Ю. Холодняк по $ 10.00; о. П. Стельмах, П. і К. Адамчик, А. Перетятко, Ф. Корсун по $ 5.00; М. і В. Дейко $ 4.40; С. Чалишев $ 3.00; Св. Андріївська парафія, Филаделфія (о. І. Чумак, О. Приступенко по $ 10.00; о. М. Борисенко, С. Богославець по $ 5.00; А. Шкільний $ 3.00; Д. Нессен, О. Полішко, Є. Громич по $ 2.00; Г. Брозда $ 1.00; тарілк. збір $ 10.50) — разом $ 50.50. Всім жертводавцям родина Покійного висловлює свою глибоку подяку.

Katheryne POPIW J. Jurij. POPIW
4509 Buell Drive
Fort Wayne 6, Ind.

ПОДЯКА

З Божої Волі,
дня 7-го жовтня 1958 року,
ненадійно упокоївся у своєму домі
в Пассейку, Н. Дж.

бл. п. ПЕТРО КАПЕЛЮХ

мій Незабутній Муж, дбайливий Опікун мого Сина і Його Сім'ї, Співласник фірми „Клифтон Бейкері", Член місцевих Відділів УНСоюзу і УРСоюзу, як також Українського Народного Дому в Пассейку, тихий та жертволюбний український громадянин.

Похорон відбувся при великому здвизі Земляків і Приятелів різних народностей, дня 10-го жовтня 1958 року.

Хоч з опізненням, яке було спричинене ненадійною смертю мого Мужа, а опісля моїм занедужанням, отцею дорогою складаю найщирішу подяку — д-рові Данте Г. Ліберті й д-рові Ігореві Сінчугову за професійну обслугу; Вч. о. Прот. Ів. Гундякові з Картерету, Н. Дж., за відправи Панахид і похоронних Обрядів і за глибокі змістом і чуттям, проповіді в двох мовах; ПП.: Володимирові Боднареві і Степанові Маікові, за спів під час відправ; пох. заведенню п. Вазманського; Приятелям Покійного, що віднесли Його тлінні останки до могили; п. Михайлові Ткачеві, співласникові пекарського підприємства „Клифтон Бейкері" і його Родині, як також Персоналові пекарні; Урядникам і Членству Відділів УНСоюзу і УРСоюзу та Урядові і Членству Українського Народного Дому в Пассейку, в якому відбулись поминки після Похорону; Усім нашим численним Приятелям, що потішали нас у смутку; Тим, що зложили стільки вінків та жертвували Заупокійні Св. Літургії; Усім, що були присутні на вечірніх жалобних відправах і на Похороні; зокрема всій Родині Покійного.

Усім і за все — уклінна і найсердечніша подяка. Нехай Господь винагородить Вам за Ваші добрі і чутливі серця і молитви!

Зіна КАПЕЛЮХ
Син — ВОЛОДИМИР з Сім'єю

Пассейк, Н. Дж., 4-го листопада 1958 р.

Зі Спорту

УСК, Ню Йорк — Греки С.К. 6:2 (3:0)

У своїх чергових змаганнях за мистецтво Німецько-Американської Ліґи, що відбулися в неділю дня 2-го листопада, УСК переміг сильну команду американських греків у відношенні 6:2. Цим разом УСК зреванжувався за поразку із неділі 26-го жовтня проти С. К. Бруклин та показав численним своїм і постороннім глядачам чисту й ефектовну гру. Ворота для УСК-у здобули: Маркотіс 2, Копсініс, Збіковський, Павлюк, Василькевич по одному. Склад команди УСК-у: Голуб (Пелех), Шміґель, Підгорецький, Манґанас, Гаврилюк, Наливайко, Копсініс, Павлюк, Маркотіс, Василькевич, Збіковський. Ціла команда УСК-у заграла дуже жертвенно і вирівняно та із великим зрозумінням для коротких - низьких подач без непотрібної витрати часу на непродуктивну „киванину"..

Р. Павлюк, який кілька змагань під ряд павзував, показався фактичним провідником нападу. Умілими подачами він контролював своїх грецьких співтоваришів (Копсініса та Маркотіса) та раз-у-раз висилав їх під ворота противника. Виглядає також, що і Вася (Василькевич) остаточно порозумівся із своїм крайником Збіковським, бо їх гра починає бути що раз то більше ефективною. Змагання показали, що УСК остаточно отрясається із переходової кризи та серьйозно призадумується над кінцевим вислідом біжучого футбольного сезону.

Інші висліди:

УСК, Резерва — Греки, Резерва — 2:2 (2:0). Ворота для УСК-у добув Літвінов.

УСК - Б — Нюарк - Б — 3:1 (0:0). Ворота для УСК-у добули: Гошко 2, Данишевич 1.

УСК, учні — Готчі, учні — 1:1. Ворота для УСК-у добув Катинський.

УСК, новаки — Литовці, новаки — 12:0.

Новоствореній команді литовських новаків усківці просто не дозволили дійти до голосу, стріляючи ворота із кожної позиції або заганяючи його до самих воріт. Ворота для УСК-у добули: Свенц 4, Ткачук, Скірка по одному. Решту стріляних воріт суддя не признав, бо ж як говориться у пословиці: „стріляй та міру знай!"

Іван Ссрапт

Нові перемоги дружин копаного м'яча „Чорноморської Січі" — Нюарк

Спарта С.К. — Чорноморська Січ - Нюарк — 0 : 2

По високій виграній проти мадярівз Вудбрідж в неділю 26-го жовтня (6:2) здавалося, що проти новозаснованої німецької дружини „Спарта" з Осбирі Парк, перша дружина Чорноморської Січі в неділю 2-го листопада таки подвоїть вислід у свою користь. Але мале і розмокле грище, масивна оборона противника, брак спроможности змагунів Січі витягнути противника в „поле" і в той спосіб зробити собі більше свободи в стрілах на ворота, були причиною того, що Чорноморська Січ в першій половині не здобула жадних воріт, а в другій половині здобула тільки двоє. Всі змагуни грали жертвенно і завзято (але теж дуже мало продуктивно, хоч Шманько та Коваль в помочі та Брандтштетер в атаці вирізнялись від інших. В Каздоби та Дуткевича слідні були перерви з приводу контузій на попередніх змаганнях.

Чорноморська Січ „Б" — Н. Ґаледон „Б" — 3:3

Друга дружина Січі гостила в себе німецьку дружину з Ґаледон і хоч провадила в першій половині 2:0, то все ж таки кінцевий вислід був лише 3 : 3. Противник почувався значно краще на розмоклому грищі і тому зміг вирівняти в другій половині. Максимів на воротах, Гельбік на обороні, Бренич на позиції середущого помічника, та Ірась і Бутник в атаку вирізнялись від інших, які теж грали добре. Бренич, Бутник й особливо молодий Ірась (таки наш українець) можуть нині вже грати в першій дружині і напевно не будуть нічим гірші від тих, чи інших „мадярів". Це дуже важливе, і тому варто над тим подумати і витягнути з того висновки . . . Але при тому — згадані змагуни потребують солідних тренінґів.

Чорноморська Січ. Юньйори — Патерсон Доверс, Юньйори 5 : 2 (1:1)

Перші мистецькі змагання за мистецтво Ню Джерзі Ліґи Юньйорів — юньйори Чорноморської Січі вирішили у свою користь, хоч сама перемога таки легко не прийшла. Черняхівський на обороні, Кобільник та Лужняк на помочі, Хруцький, Козкоба, Гура, Попович та Борковський в атаку вирізнялися, але і другі грали теж незле. Ворота добули: Гура 2, Коздоба, Попович та Борковський (з „корнера") по одному.

Литовський С. К. учні — Чорномор. Січ учні — 1 : 2

По двох програних (2:0 та 3:1) нарешті і дружина Чорноморська Січ, учні — принесли два пункти за мистецтво Німецько-Американської Молодечої Ліґи. Ворота добули: Дуткевич та Л. Вільчак.

(ix)

ЛИСТОПАДОВИЙ ЗРИВ У КОПИЧИНЦЯХ

(Закінчення зі стор. 2)

сову команду міста в цілі закватирування УСС-ів і для підготови маніфестації-паради на честь архикнязя Василя Вишиваного. На доказ того показав капітанові лист-наказ окружного команданта в Чорткові, який доручив капітанові явитися негайно із своїми старшинами в Окружній Команді в Чорткові на нараду в справі приїзду архикнязя.

Через півгодини після того цей легковірний капітан з двома старшинами і в асисті двох УСС-ів поїхав моєю повозкою до Чорткова.

Тоді хор. Придун, використавши неприсутність старшин, скликав, при допомозі українців підстаршин австрійської частини, збори всіх жовнірів в асисті УСС-ів та заявив їм, що обнімає команду міста, бо австрійська влада вже не існує, армія розпадається і український уряд перебрав владу у Львові і в усій східній частині Галицької Землі. Потім він закликав їх здати зброю і державне майно, а самим вертати додому. Ця вістка, а головно заклик вертатися до родини вплинули дуже корисно. Жовніри добровільно здали зброю і майно, яке потім придалося нашим збройним силам у боротьбі з поляками.

Осталась найважливіша акція перебрання влади від староства. Після роззброєння жандармерії і військової частини, військо Української Національної Ради під моїм проводом удалося до староства, де в бюрі старости зібралися урядовці з різних урядів на нараду в справі зустрічі архикнязя Василя Вишиваного. Іменем Національної Ради я оголосив урядовцям про перебрання влади у Львові та в краю українським урядом і запропонував старості передати нам владу і майно. Це викликало серед урядовців страшне обурення. Староста прискочив до мене і почав кричати: „То так подстемпнє подшедл мнє пан директор і вимисьлял такі трік з пшибицєм арцикєєнця!? Я вас вшисткіх арештуєн!" — і хотів закликати поліцію, але телефон уже був нечинний. Ми спокійно, але рішуче остерегли старосту і урядовців, що спротив їх даремний, бо жандармерія і військова частина вже роззброєні, а саме староство обсаджене українськими стрільцями. Відтак, вказуючи на стрільців, які знаходилися на коридорі, я сказав: „Чи маю, пане старосто, попросити цих панів, щоб заспокоїли вас усіх?"

Ця наша постава відразу поділяла на всіх приявних, і вони тільки просили, щоб ми їх не арештували. Тоді староста у великім зденервованні і з плачем почав передавати нам тайні акти і касу з кількандцятьма тисячами корон, які пізніше передано нашому урядові в Станиславові.

Останнім етапом Листопадового Зриву в Копичинцях було опанування залізничої стації. Тут нашим бойовикам прийшлося вже збройно виступити проти польських залізничників і їхньої сильної боївки, які обсадили двірець. Щойно на другий день, 3-го листопада, УСС-и роззброїли їх.

На старостві, громадськім уряді і залізничім двірці замаяв синьо-жовтий прапор.

Пропонує програму поборювання економічної офензиви СССР

Ню Йорк. — Асистент секретаря торгівлі Генрі Кернс промовляв на зборах Американського Товариства Керівників і сказав, що можна „побороти ту економічну загрозу, яка йде для цієї країни збоку СССР, що недавно почав господарську офензиву проти вільного світу. На думку Кернса і уряд і приватні підприємці мусять діяти згідно з випрацьованим таким пляном: 1) Поширити участь ЗДА в закордонних торговельних ярмарках і виставках. 2) Інформувати американських підприємців і закордонних покупців про торговельні можливості. 3) Зорганізувати забезпечення, щоб підприємці могли бути певні, що не матимуть втрат в торгівлі з деякими країнами. 4) Дати можливість урядові збільшити свою допомогу підприємцям у винайдені нових ринків. Конґресмен Томас Б. Куртіс домагається зорганізування Торговельної Корпорації ЗДА, яка б протиставилася російській економічній офензиві. Він обіцяє внести відповідний законопроєкт в цій справі до Конґресу в січні 1959 року.

126 колишніх комуністів працюють в Ню Йорку, як учителі

Ню Йорк. — Шкільна Рада повідомила, що 126 колишніх комуністів працюють як учителі в публічних школах, бо всі вони доказали представникам шкільної ради, що дійсно покинули Комуністичну партію та не є прихильниками її програми. Цей звіт оголошено у зв'язку з тим, що в шкільному році 1957-1958 треба було переслухати 13 вчителів, з яких 7 призналося до членства в Комуністичній партії, але виступили з неї; два зовсім заперечили свої зв'язки з комуністами, два покинули вчительську працю, коли їх закликали до зізнань, а два ще не закінчили своїх переслухань. Шкільна Рада звільнила з праці 33 вчителів після переслухань. 5 учителів призналися до членства в Комуністичній партії, але відмовилися зізнавати про інших членів цієї партії. 249 учителів покинули працю, коли їх закликали на слідство. 34 перейшли на емеритуру під час слідства, але ще перед зізнаннями.

КОРОЛЬ ЙОРДАНІЇ ВИЇЗДИТЬ ДО ЕВРОПИ

Амман. — Офіційно проголошено, що король Йорданії Гуссейн виїздить в найближчому місяці на кілька тижнів „на ферії" до Европи. Мабуть в найближчий понеділок або вівторок Гуссейн відлетить до Швайцарії, де має стрінутися з своєю ріднею. Він хоче піддатись теж лікарським оглядинам у зв'язку з виснаженням за останніх кількох неспокійних місяців на Середньому Сході. Йорданські офіційні кола рішуче заперечують поширювані єгипетськими колами вістки, наче б Гуссейн задумував більше не вертатись до Йорданії. Також Англія заперечила, наче б він виїздив за англійською намовою.

Випущена до Місяця ракета згоріла над східньою Африкою

Кейп Канаверал, Флорида. 8 листопада летунство випустило ракету в напрямі до Місяця. Ракета злетіла вгору на висоту однієї тисячі миль і після того припинила лет до місяця, бо не загорілася її третя частина. З нею була ще й четверта частина 88-стопової ракети „Піонер" разом із штучним сателітом, який мав дістатися в орбіту Місяця та робити досліди при допомозі різних апаратів. Третя й четверта частина ракети вернулися в атмосферу Землі і згоріли над середньою частиною Східньої Африки. Ця ракета зробила коло 7,500 миль впродовж не більше як 45 мінут. Офіційні кола не є вдоволені з цієї третьої проби випущення ракети в околиці Місяця, бо попередня невдача могла похвалитися принаймні тим, що перші її частини дійшли були на висоту 80,000 миль. Місяць віддалений є від Землі на 220,000 миль в тій хвилі, коли випускають до нього ракету. 15 мінут після випущення ракети вже було відомо, що ця нова третя проба випустити ракету в райони Місяця — знову не вдалася.

Доллес певний, що закордонна політика ЗДА буде далі двопартійна

Вашингтон. — Державний секретар Дж. Ф. Доллес виключив труднощі в новому Конґресі при устійнюванні закордонної політики. Свій глибокий оптимізм щодо дальшої гармонійної співпраці з демократичною більшістю Доллес висловив на пресовій конференції в минулу п'ятницю. Він покликався на такий свій досвід в цій ділянці, що його не мав ні один інший державний секретар в історії ЗДА. Він, Доллес, тісно співпрацює з демократами від 1944 року. Він твердить, що „ніхто з відповідальних політиків" в ЗДА не дивиться на закордонну політику з погляду однопартійного інтересу. Закордонно-політичні справи треба вирішувати з дня-на-день і тому держава мусить мати „одного речника", але у попередньому формулюванні політики переводиться тісну міжпартійну консультацію. — З інших закордонно-політичних справ, заторкнених на тій конференції, вартісною була заява Доллеса, що ЗДА не передбачують ніяких труднощів від нібн збільшених амбіцій сх.-німецьких комуністів опанувати Західній Берлін. Комуністи, мовляв, знають, що всі три західні держави готові навіть збройно боронити західній Берлін і тому не зважаться на ніякий визов. — Доллес ствердив значну поправу в Ливані і Йорданії, дармащо ситуація ще не знаменита. Він відмовився входити в детайлі проєкту французького прем'єра де Голя щодо реорганізації верхівки НАТО, але ствердив, що цей проєкт не має на увазі творити будь-яку „супер-директорію" з трьох держав, які накидували б свою волю і політику всім іншим членам НАТО.

Передчасні повідомлення про космічну програму шкодять обороні країни

Вашингтон. — Асистент секретаря оборони Миррей Снайдер заявив у пресовому інтерв'ю, що деякі передвчасні публікації про космічну програму, керовані ракети та інші з цієї ділянки справи деколи є шкідливі для оборони країни. М. Снайдер належить до тих осіб в урядових колах, які завжди домагалися, щоб бути обережними з публікаціями відомостей про нові винаходи й осяги в ділянці оборони країни, і щоб не допомагати ворогові, повідомляючи його про те, чого він не повинен знати. Снайдер заявив, що не є добре і доцільно публічно дискутувати про вартість окремих родів наших збройних сил, бо така дискусія підриває довір'я до американських збройних сил і скріпляє ворога, головним чином під час так званої „холодної війни", яку веде проти вільного світу комуністичний бльок.

Сателіти можуть бути небезпечні для людей на землі

Ню Йорк. — Голова Міжнародної Астрономічної Федерації Андрю Дж. Гейлі заявив на дискусійному вечорі, що негайно треба б прийняти міжнародний закон про лети сателітів в космічних просторах, бо ніким не контрольовані штучні сателіти Землі можуть спричиняти труднощі міжнародній радіовій комунікації, а, можливо, також і загрожувати людському життю та власності. Окремий закон повинен реґулювати приписи про контролю тих штучних сателітів, які можуть спадати на Землю. Коли б в космічних просторах була більша кількість штучних сателітів із радіовими стаціями, тоді можна сподіватися того, що радіові стації на Землі не зможуть працювати. Нюйоркський правник Джордж Фелдман запропонував поробити вступні кроки до ухвалення міжнародного закону про лети в космічних просторах.

Нешкідливість радіяції від підземних атомових вибухів

Вашингтон. — Представники Комісії Атомової Енерґії дуже вдоволені з вислідів підземної атомової пробної експльозії в Неваді, якою закінчено цьогорічні атомові вибухи. Ці представники заявляють, що в майбутньому треба буде випробовувати атомову зброю під землею, якщо не вдасться прийти до порозуміння в справі припинення атомових проб. Підземні атомові проби не будуть викликати страху в світі, що пробні атомові експльозії своєю радіяцією шкідливо діють на здоров'я людей, головним чином на молоде покоління. Науковці гадають, що підземні проби будуть дешевші від високих надземних і будуть продуктивніші в багатьох напрямах. В Неваді досі переведено під землею численні атомові вибухи, між іншим і експльозію бомби, яка мала силу вибуху 20,000 тонн вибухового матеріялу ТНТ.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

БРУКЛИН, Н. Й. — Т-во „Запорозька Січ", Відд. 325, повідомляє своїх членів, що Місячні збори Відділу, які мали відбутися в минулу СУБОТУ, — відбудуться в ЧЕТВЕР, 13-го листопада 1958 р., о год. 8:00 веч., в Народному Домі в Брукліні — при 216 Гренд вул., а це тому, що в суботу заля була зайнята, а в п'ятницю відбудуться в Ню Йорку Загальні Збори Окружного Комітету Відділів УНСоюзу, на якім мусять бути присутні урядники нашого Відділу. Тому просимо наших членів вибачити нам цю зміну і цим разом прибути на збори в найближчий четвер. На зборах буде обговорюватися багато справ, та між іншими, буде звіт Комітетів, що були вибрані до Управи 50-літнього Ювілею та Бенкету, що відбувся 12 жовтня ц. р. Просимо ще раз прибути та привести нових кандидатів у члени УНСоюзу. — І. Малик, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Т-во „Клюб Поступовий", Відд. 70, повідомляє, що Місячні збори відбудуться в середу, 12-го листопада 1958 р., о год. 7:00 веч., в УНДомі при 90-96 Fleet St. — І. Патуляк, предс.; П. Костик, секр.

ДЕРБІ, Конн. — Т-во „Запорозька Січ", Відд. 23, повідомляє, що Місячні збори перенесено на неділю, 16-го листопада 1958 р., з огляду на вибір нової Управи Відділу. Тому, що секретар занедужав, збори переведе член Контр. Комісії Василь Шуран. Збори відбудуться там, де завжди. — С. Шуран, секр.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників.

Посмертні Згадки

ВАСИЛЬ САВРАН, довголітній член 332 Відд. УНСоюзу в Рарітан, Н. Дж., помер 14-го жовтня 1958 р. Покійний походив із села Іванівка, пов. Скалат, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину Марію, сина Юрія, доньку Анну і одну внучку. Похорон відбувся 17-го жовтня 1958 р., при участі Родини, Приятелів та Членів Відділу, на кат. цвинтар в Менвіл, Н. Дж. — В. Й. П!

Г. Рохман, секр.

КСЕНЯ ПРОХОВИЧ, довголітня членкиня Т-ва „Запорозька Січ", Від. 347 УНСоюзу в Millville, N. J., померла 16-го жовтня 1958 р., на 80-му році життя. Покійна полишила в смутку 3 синів, одну доньку і внуків. Похорон відбувся 20-го жовтня 1958 р., з пох. заведення, до укр. прав. церкви, а опісля на український цвинтар на Hogbin Road. — В. Й. П!

Г. Тимчій, секр.

ЄВДОКІЯ ГОЛИДА, членкиня Т-ва ім. М. Шашкевича, Від. 94 УНСоюзу в Гемтремку, Миш., померла 13-го вересня 1958 р., на 72-му році життя. Покійна народ. 1886 р. в селі Лука Мала, пов. Скалат, Зах. Україна. Похорон відбувся 18-го вересня 1958 р., з пох. заведення до церкви Преч. Діви Марії в Гемтремку, при участі Членів Відділу, С-ва Непр. Зачаття, дальшої Родини та Знайомих. — В. Й. П!

А. Киба, рек. секр.

ПЕТРО КАПЕЛЮХ, довголітній член Відд. 42 УНСоюзу в Пассейку, Н. Дж., помер несподівано на удар серця, у вівторок, 7-го жовтня 1958 р. Покійний походив зі с. Григорів, пов. Рогатин, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину Зіну, сестру Юстину і Софію та зятя Івана. Похорон відбувся 10-го жовтня 1958 р., з дому жалоби. Покійний похований, при великій участі присутніх, на цвинтарі Cidar Laun в Петерсоні, Н. Дж. — В. Й. П!

П. Головачук, секр.

• РОЗШУКИ •

ВАСИЛЬ БЕЛЗЮК, який виїхав до Німеччини 1942 р. і перебував у Ляуенбурґу, Поморя, (Пом.), син Микити й Казиміри, село Угорники, пов. Отинія обл. Станиславів. Хто знав би про нього, або він сам, прошу написати до сестри Софії Белзюк по чоловікові, Роман, в дуже важливій справі, на слідуючу адресу:

Zofia ROMAN
435 Vanderslice Street
Phoenixville, Pa., USA

Заграничні часописи, прошу ласкаво передрукувати.

МИХАЙЛО РОМАН, син Івана й Анни Роман, з села Дзвиняч Долішні, повіт Сянок, пошукує **БРАТІВ І ЗНАЙОМИХ.** Прошу звертатися на слідуючу адресу:

M. ROMAN
435 Vanderslice Street
Phoenixville, Pa., USA

Заграничні часописи, прошу ласкаво передрукувати.

Хто знав би щонебудь про мою сестру **ПАЗЮ БЕРЕЖАНСЬКУ** зі села Ясінь, пов. Лісько, а котра по приїзді до Америки перебувала в Пітсбурґу, Па., нехай зволить повідомити:

Катерину БУТРИН
459 So. Verona Street
Bethlehem, Pa.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

Зміна адреси

До Адміністрації „СВОБОДИ"
81-83 Grand Street
(P. O. Box 346)
JERSEY CITY, N. J.

Долучаю 10 центів — прошу змінити мою адресу.

Моя СТАРА адреса була:

ЧИСЛО ВІДДІЛУ (якщо член УНС)

Ім'я і прізвище

Адреса

Моя НОВА адреса така:

Ім'я і прізвище

Адреса

Адреса

ТАРЗАН, ч. 4158. Повне маскування.

SILENTLY HE DREW HIS KNIFE AS A LONE CLAN MEMBER PASSED NEARBY.

THEN, WITH A SAVAGE GROWL, HE SPRANG! ONCE HE HAD THE MASK, HIS DISGUISE WAS COMPLETE!

TARZAN HAD NO SOONER FINISHED STAINING HIS BODY WHEN THE UNDERBRUSH CRACKLED —

Distr. by United Feature Syndicate, Inc.

Ще не встиг Тарзан пофарбувати свого тіла, як у підліску щось зашаруділо . . .

Саме тоді, як член кляну проходив поблизу від нього, він потихеньку витягнув ніж.

І тоді, з диким риком він вискочив! А що тубілець мав на собі маску, його облудну зовнішність годі було розпізнати.